

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség:
 Templom-utca 14. szám, földszint, jobbra.
 Bérmentelen leveleket csak ismert kintől fogadunk el.
 Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
 Templom-utca 14. szám, földszint, jobbra.

Hirdetések díjazás szerint.
 Nagy szám 5 kr. ünnep- és vasárnapi utáni szám 3 kr.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:
 Helyben hazhoz hordva:
 Egész évre ..... 12 frt.
 Fél évre ..... 6 t.
 Negyed évre ..... 3 frt.
 Egy hónap ..... 1 frt.

Videkre postán küldve:
 Egész évre ..... 14 frt — kr.
 Fél évre ..... 7 frt — kr.
 Negyed évre ..... 3 frt 50 kr.
 Egy hónap ..... 1 frt 20 kr.

Hirdetések helyben ártandók.

Omnibus-vonatot Budapestig!

Arad, február 7.

A mióta csak a vasuti közlekedés Arad és Budapest között megnyílt, volt Aradnak egy éjjeli vonata, mely először *»v e g y e s - v o n a t«*, majd később *»o m n i b u s - v o n a t«* címen a rendes árán olcsóbban, körülbelül 35 százalékkal mérsékléssel szállította az utasokat Aradról Budapestre, és onnan vissza, s a ki ismeri a városunk és a főváros közti nagy távolságot, az számok nélkül is képes felfogni, hogy ez a mérséklés forrótka tett ki egyszeri utnál is, és még tekintélyesebb összeget a visszautazásnál; — számokban kifejezve természetesen még világosabban kitűnik az omnibus-vonattal megtakarítható összeg jelentékeny volta.

Aradtól Budapestig a személy-vonattal II-ik osztálya 10 frt 40 kr., III-ik osztálya 7 frt 40 kr., a visszautazással együtt a II. osztály 20 frt 80 kr., a III-ik osztály pedig 14 frt 40 krajczárba kerül, míg omnibus-vonaton a II-od osztályban 3 frt., a III-ikban pedig 5 frt 40 krajczárnyi megtakarítással lehet ugyanazt az utat megútni, ami igen lényeges különbség különösen annál az osztálynál, mely az olcsó vonatot rendszerint igénybe vette. Legtöbbszörre ugyanis munkások, iparosok, földművelők, szegényebb kereskedők és kisebb fizetésű köz- és magánhivatalnokok használták, tehát olyanok, kik körülményeiknél fogva a magasabb díjszabású személy-vonatok szállítási díjait meg nem bírták, s kik közül sokan a közelebb eső állomásokig gyalog lettek volna kénytelenek nagy idővesztéssel utazni. A kik tehát igénybe vették az olcsó vonatot, s alkalmuk nyílt ezek zsufoolt voltáról meggyőződést szerezni, azok igen jól tudják, hogy az omnibus-vonattal közlekedése véghetetlen előnyére szolgált a szegényebb osztályoknak.

A napszámosok, munkások olcsón érthettek el olyan helyekre, hol munkához juthattak; a kisebb termelők megjelenhettek a vidéki városok heticzain s értékesíthették terményeiket, iparosok, kiskereskedők nagyobb risico nélkül juthattak a fővárosi első forrásokhoz, honnan szükségleteiket beszerezhették, s általában lehetővé vált végtelenül, hogy rokonait,

ismerőseit az év folytában meglátogathassa, s elrándulhasson megtekinteni hazánk metropolisát, a szépen fejlődő fővárost, melynek emelkedése és haladása minden e hazában élő embernek büszkeségét képezi. És hogy a főváros sűrű látogatása magára a fővárosra is jótékony és áldásos hatással van, azt könnyű felfogni, mert hiszen a ki csak felmegy, kénytelen ott költeni, bevásárlásokat eszközöl, szóval pénzt hoz forgalomba, s minél tömegesebb és sűrűbb a látogatás, annál több a forgalom, s minél nagyobb a forgalom, annál inkább segítetik elő a főváros ipari és kereskedelmi előhaladását.

Igy állván a dolgok, kellemetlen meglepetés volt reánk nézve az államvasut igazgatóságának azon intézkedése, hogy az omnibus-vonatok közlekedését megszüntette, illetve az omnibus-vonatokkal a sokkal drágább személy-vonatokkal pótolta, — egyszerűt nagy sérelmet ejtven a szegényebb osztályon, másrészt egy kis méltánytalanságot Arad városán, mert a többi nagyobb vidéki városnak minden irányból lehetővé van téve a fővárosba omnibus-vonatokon feljuthatni.

Tagadhatatlan, hogy az állam bevételeinek fokozása a sok szükséglettel szemben jogosultsággal bír, de akkor miért gyakorolják a gazdálkodás e neme éppen az aradi vonalon, s miért nincs kiterjesztve a többi vonalakra is? Vagy ha jónak látta az igazgatóság az omnibus-vonatok fentartását a többi utirányban, miért tett kivételt éppen Araddal?

De mi azt hisszük, hogy az omnibus-vonatok megszüntetése nem is hozza meg az államnak azt a hasznot, mit belőle az illetékes körök vártak, mert a közlekedés megrágtatása okvetlen magával hozza a forgalom korlátozását, ami pedig éppen nem lehet a vasutak célja, sőt az ipar és kereskedelem érdekei azt kívánják, hogy minél hozzáférhetőbb tegyünk vasutainkat.

A vagyonosabb osztályt persze hogy nem tartóztatja vissza utjától 4—5 frtnyi költség-többlet, csak hogy nem szabad felednünk, hogy ez az osztály ha egyszer a fővárosba rándul, el is látja magát úgy, hogy hosszabb ideig nélkülözheti az ismétli odamennel, s kevesebb is a száma, mint a

szegényebb osztálynak, melyből hogy mennyi kerül ki, azt az Arad-Budapest közt közlekedett telt vonatok igazolták a legfényesebben.

Valamint megtízszerte a posta forgalmát az olcsó levélzállítás behozatala, úgy megsokszorozná a vasutat igénylők és használók számát az olcsó vonatok közlekedése. Ha jónak és czélszerűnek tartják más vasuti vállalatok az omnibus-vonatok, és na a magyar állam is fentartandónak találta összes vonalain, akkor tán czélszerű és méltányos lesz annak az aradi vonalra való visszaállítás is. Ha a csabaiakat részesítjük abban a szerencsében, hogy a különben is igen rövid utat Aradig olcsó vonatokon tehessek meg, annyi méltányosságot megvárhat Arad is, hogy a sokkal hosszabb fővárosi utat arányos kedvezményezett áron tehesse meg.

A szegényebb néposztály, a kiskereskedők, iparosok, szerényebb állású hivatalnokok, de magának az iparnak és kereskedelemnek érdekében is kérjük a beszüntetett omnibus-vonatok visszaállítását. Kérjük ennek kieszközölésére az aradi üzletvezetőség t. főnökét, kinek jó indulatáról meg vagyunk győződve, kérjük a közbelépésre városunk közigazgatási bizottságát, de felkérjük közvetítésre városunk köztisztviselőiben álló országgyűlési képviselőjét is, kinek pedig abban a biztos reményben, hogy föllépésük, közvetítésük siker nélkül nem maradhat.

K.

A király és a delegatiók Budapestén.

A mint már hosszabb idő előtt jelentettük volt — írja a „Bud. Corr.” — Ő Felsőgeik még február hó folyamán Budapestre szándékoztak jönni s itt a farsang vége felé egy udvari ünnepélyt akartak adni. Miután azonban időközben a delegatióknak mártius elején egy rendkívüli ülészkra Budapestre leendő egybehívása vétett kiállításba, Ő Felsőge a Budapestre való utazást elhalasztotta a delegatiók megnyitását, a mely időponttól kezdve az egész udvar Budapestén időzik az egész delegacionális ülészk alatt. Ezen idő alatt a trónörökös párt is Budapestre szándékozik néhány napra jönni.

Tisza Kálmán miniszterelnök valószínűleg még a költségvetési vita folyamán alatt egy napra Bécsbe fog utazni, hogy ott a delegatiók egybehívási időpontjára, valamint a dele-

gatióknak bemutatandó előterjesztések megállapítására vonatkozó tárgyalásokon részt vegyen.

A pénzügyminiszterium jövő vezetése felől különböző hírek vannak forgalomban. Erre nézve a „Nemzet” a következőket írja: A nélkül, hogy a felmerült hírek tüzetes ismertetésébe bocsátkoznánk, csak röviden constataljuk, hogy az iránt, a cabinet melyik tagja fogja Szapáry Gyula gr. rövid időn bekövetkező visszalépése után e tüzre ideiglenes vezetését elvállalni, illetékes körökben még nincs megállapodás. Tény azonban — a menniben ily dolgokról a legfelsőbb határozat bekövetkezése előtt szólni lehet — hogy Wekerle Sándor, pénzügyminiszteri minisztertanácsos, kit legutóbb az államvasutak vezérigazgatósági állására candidáltak, megmarad a pénzügyminiszterium kötelékében, s a pénzügyi államtitkár állásra való kinevezetése iránt közelebb meg fog törtönni a felterjesztés.

A budapest-belvárosi szabadelvű párt küldöttsége vasárnap tisztelettel Trefort Agoston vallás- és közoktatásügyi miniszternél, hogy neki a körlet képviselőjelöltséget ajánlja. Trefort a jelöltséget elfogadta.

A vereszi püspök választásának jóváhagyása. A hivatalos lap közli, hogy Ő Felsőge, Dimitrie vicus Nectarius mezei archimandritának, a karlozi görk szerb püspök zsinat által vereszi püspökké történt megválasztását legkövetkezőben jóváhagyni méltoztatott.

Erkölcsiség s az erkölcsi nevelő oktatás alapelvei, különös tekintettel a népiskolára.

Az eddig elősoroltakon kívül bő alkalmat szolgáltatnak az erkölcsi oktatásra az iskolai életben előforduló egyes események. „Fordulnak elő az iskolában is a családiakhoz hasonló e-mények, melyeket a tanítóknak módjában van megfigyelni, s ha mindent figyelembe vesz, még nagyobb változatosságra talál az erény és bün illusztrálására, mint a mi lyet a családi események szolgáltatnak. A tanító feladata lesz azokat felhasználni az iskola javára, mely többé-kevésbé tanuja az eseményeknek.” „Az okos tanító egyáltalában nem fogja lehetetlennek találni az ily események oktal móddal felhasználását, úgy hogy az ő intézkedései esetlegesen fognak tetezni, pedig valósággal az események sora által idéztetik elő.”

Hogy mit és mennyit tanítsunk, arra nézve irányadó a gyermekek fejlettsége: a helye mérték eltalálása függ a tanító nevelői tapintatától. „A növendék nem fogja fel egyszerre minden erénynek és vétéknek természetét, vagy az egyes erény és véték minden

egyek vonatkozását; és semmi sem lehet rosszabb, mint a későbbi évek tapasztalatait előlegezni (anticipálni). Az erények elhamarkodott tanításában, mely nem várja be, míg azok egy későbbi korzakban magoktól je'entkeznek, nincs nyereség a növendékre nézve; annál nagyobb a veszély, hogy megismerkedik tapasztalata körén kívül eső vétékekkel, melyek elől még nincs alkalmas menedéke. Az ily feltételek alatt képződött itéletek csak külsőlegesen, nem valódiak; s nem is hajtanak semmi hasznot az emberi élet szabályozására. Legjobb mód a késő évek bünei ellenében az által erőíteni meg a növendéket, hogy erőt adunk neki a korábban előforduló ellenében.”

Ily mélyre ható erkölcsi oktatás kátészerűleg szerkesztett erkölcsi tantervekkel nem adható. Attal annak hatnia a tanító egész működését, ez kell hogy legyen az egész iskolai élet alaphangulata. Így jut a gyermek inductív uton az erkölcsi igazságok birtokába, melyek mindannyian e három mondatba foglalhatók: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat.” „Amit nem kívánsz magadnak, ne tedd azt embertársadnak” s végül „Mozdítsd elő a jót s akadályozd a rosszat.” Ez az én erkölcsi kátém. Ebből vonom én le minden egyes speciális esetre a külön szabályt. Erre pedig a gyermeket sem lesz nehéz megtanítani, de nem kész szabályok betanulása, hanem az egyes esetek bíráló boncolgatásával. Philosophiai deductió pedig nem gyermekeknek való; legkevésbé a népiskolai tanulóknak.

Mily sok szép alkalom kínálkozik erkölcsi szabályok levonására olvasmánydarabok tárgyalása közben! Igaz, hogy az ily módon való tárgyalás farszto és sok paedagogiai tapintatot igénylő, de annál gyümölcsözőbb. Még ha sikerült volna is az eddigekben meggyőzőnem az ellenvéleményeket arról, hogy az általam ajánlott módon sikeresebben lehet tanítani az erkölcsant, még mindig tehetik azon ellenvetést, hogy hiszen jól van ez így: az egyes tételeket csakugyan jobb lesz ilyenformán levonni; de nem szükséges-e az így nyert részleges eredményeket egy rendszeres egészsző összefoglalni, hogy azután mélyebben vésődjenek az emlékezetbe is?

Az összefoglalást, a rendszerezést én sem ellenzem; sőt kívánom, hogy az erkölcsantnál is meg legyen úgy, mint ahogy azt egyéb ismeretágnakál is megkívánom. De amint nem vagyok barátja — elemi népiskolákban — a nyelvtani, számtani, földrajzi és természettani tankönyveknek, úgy nem helyeslehetem az erkölcsi kátékát sem.

Az „ARADIKÖZLÖNY” tárczája.

(Február 8.)

1849. Február 8.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája —
 Oly sok magasztaló dal zenge már Örök nevű költőnk ajkain,
 Dícsőtívén a nagy napok dícső,
 Nagy tetteit. Legyen az én dalom Is egy szerény sugár a glóriához.
 Múzsám lövel, hogy gyenge lantomon Zengjen dalom magasztalón, dícsőn: Emlékre e halhatatlanok.

Borult az ég, rajt sűrű fellegár,
 Kődös homályba vész a láthatár;
 A téli szél üvölt keservesen,
 Mint hogy ha csak temetkező dalát Zúgná szegény haladók nemzetemnek. —
 Éjféli vau-e! — hogy oly sötét az ég?
 Vagy tán a nap örökre eltűnt?
 Megunta nézni tán e ronda földet,
 Ahol lábbal tiporják a jogot?
 S hol zsebnokok fenik orgyilkukat,
 A szent szabadságot megölni véle!
 Éjféli van-e?! — Nem! már virradni kezd.
 Háromfelől hajnal hasadt a tájra!
 Háromfelől piroslik rémesen,
 S vérlángban ég az égnek alja töle. —
 Nem hajnal az! — Nem nap sugára hinti Gyász boltozatra róza-csókjait,
 Hanem a reggel ón kőden keresztül,
 Égő faluknak izeke vet világot,
 S pusztító ellen jöttét hirdeti. —
 — „Rabló csoport zsákmánya lesz Arad!”
 Zúgáukat, mint vad bienna tábor Ordítóását, már is hallani!
 Közelg a rabló, martalócz sereg.
 A lázadó kigyók mindannyiát Önnön keblén táplálja e haza;
 S most hálakóp zseneségtörő kezekkel,
 Fegyvert ragadnak életére törti.
 Nem él-e már a büntető igazság?
 Nem él magyar, ki ellenállana?
 De él! harsua a kürt, a dob perég:
 „Megérkezett a megmentő sereg!”
 Ki az, ki e sereg veséreként,

Nem félve a halált, elől rohan?
 A jobb kezébe zászlo s balba kard: *)
 Szemében ég a bosszú s homlokán
 A bátorság sugára tündökök.
 Harsány szava: „Előre honfák!”
 A dob pergisit és a kürt szavát
 Harsogja túl. Ilyennek képzélem
 A győzhetetlen Marsot, a hadisten.
 Mellette egy ósz meggörnyedt alak; —
 A kardot karja már nem bírja meg,
 Fegyvertelen kezében botja van csak,
 S e botra támaszkodva lelkesíti
 A sereget és vezérli egyaránt. —
 Ki e két férfi? Egyik Asztalos,
 S a hős agasztán Boeczó Dániel.
 Megütöközt a lelkesült sereg;
 S a hosszú elszánt küzdelemben,
 Egyik fele a harc terén maradt,
 S a másik eltiporta, szerte szórta,
 Győzelmesen a csőcselék hadat.
 Futott az ellen üldözött csapatja,
 Futott, amint fut szélben a katáng.
 Elhányta rablót kincseit, fegyverét;
 Örült, ki elvibette életét.
 Mikorra elmúlt a harosi zaj
 S a fegyverek döngése, — este lett.
 A trombitának éles, érez-szava
 Harsogva hirdeté a győzedelmet.
 Hangjára még a felleg is megoszlik,
 S foszlányai közül kinéz a hold
 Ezüst sarkója és sugáriból
 Dícsőny szördök hősök bomlokára.
 Kik éltüket adák, hogy győzzenek.

Ha már előbb nem adta életemet,
 Hogy tagja nem lehettem e dícső
 Seregnek és nem halhaték velök
 Testvér-halált, hazámnak éltiért:
 Most adj erőt ajkannak istenem!
 Hogy méltókép kitudjam azt fejezni,
 Mit annyi bonfi szíve, lelke érez
 Együtt velem, de szóval elbeszélvi
 Nem képes gyarló emberekjé, s
 S erőtlennül elmélvő lantom is. —
 De mért dícsérem s áldjam szóval őket?
 Hiszen dícséri s áldja önmagát
 A tett, amelyet elkövettenek.

*) Történelmi tény, hogy midőn Asztalos bevonult a városba, balos lévén, kardját bal, a zászlot jobb kezében tartá.

A néma hála mégis egbe tör;
 Megérti azt a böles mindenható,
 Aki belát az emberek szívébe:
 S virulni fog közös sirjuk felett,
 A hir s dícsőség zöldelő babérja,
 Mintegy kiáltva a késő utódra:
 „A szabadságot bár ök élvezik,
 Hanem e hősök szerzek meg nekik.”

Kövér Lajos.

Hogy tanulom szerepeimet.

(Családi idyll.)

— „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —
 Írta: Makó.

Van nekem egy kedves kis leányom: a neve: Lili.

Állítják, hogy szakasztott az apja, de én sohasem tudnám elhinni, hogy valaha ilyen szép lehettem. Említi édes jó anyám ugyan, hogy: „jón is jó kedves gyermek voltam, de szépségemről egy szóval sem emlékezik meg. Mig az én kis Lili leányom kedves is, jó is. sz. is. Tej- és vérvégylek. Mint mikor a lilium rózsával ölelkezik. Két fekete szeme tele dévajszággal, mely mindig nevet — ha sir is: verébnyit kis szája kikapadhatlan forrása pajzán mosolyának, a min-k nyitlára két orcája szélén „lik kedlik” hívják vis-à-vis-ra egymást. Kedélyének túlsága szégyenbe hagyja a bőség szeruját, s ezüst kacagása versenyre kél a gerlek dalával.

Látva őt, örömtől sugárik minden kis lakomban. Gazdag vagyok szegénységemben, s vidám bánatomban. Hervadt reményeim új rügyet hajtanak, s a bizonytalan jövő szürke ködön keresztül szívárványszinben ragyog a „beteljesülés.”

Oly üdvöt áraszt e kis leány maga körül, hogy paradicsommá válik az „otthon”, melynek toruaczárol számtalve Lucifer.

A boldogságnak ily légköre árad szét

hász n mámmán vm szősz! mivel nyilván azt akarta mondani! hajszen a mama is vörőse haju, vagy mi a szősz! Innen az a fedelmli kedély, mely az öreg K-szeg szerepét besugározta. Vagy mikor a „Sahin nők elrablásában” így kiáltott fel:
 Na i-t! (na ilyet) s végig buzta kezét az állán.
 Most, hogy a jutalomjátékomra készülök, s Godin papa leányait tanuljuk — nem szől semmit.
 Előre meg van hatva az ünnepélyes pillanat vissza ható erejétől, hanem egy olyan fogást használt, melyen magam is elnevettem magam. Hogy milyet, nem árulom el, majd bemutatnom szombat este.
 Csak az operettet nem szereti! (családi traditio) még az „Eleven ördögöt” sem, pedig az némileg hasonmása. Ilyenkor vagy elalszik vagy protestal. Ezt különben „Mukányinál is megtette, így szólván:
 Tye-pá-pu-vá!
 azaz: te papucs vitez vagy, s meghuzta az orromat.
 De hát manapság ki nem papucevitez! az vessen ránt követ.
 Számtalan ilyen „hilet szűlíte megjegyzést” caitálhatnék még, mely a madárnyelv összes csirippelését foglalja magában, s melyből az olvasó meggyőződhetik, hogy nekem a szereptanulás nem győtrelem, de édes gyönyörűség: vegyítve humorral, fűszerezve fantaziával, melyek a kedély melegyágában termékeny talajra találnak, s melynek virágait eszokorra köve estéknint nyujtom a közönségnek. S így mikor elragad a szerep heve vagy a közönség lelkesültsége, s az az édes mámor, mely az alkotás gyönyörét a közvetlen siker által tolmácsolja: a tapsviharban, derűtségben, a rokonszenv és szeretet bármely nyilvánulásában: ott látom

Budapest erősítése. Hogy a mai háború hírek közt a legmerészebb kombináció sem lehetetlen, az érdekesen illusztrálja az „Egyetértés” következő bécsi sürgönye: Itteni mervádó katonái körökben erősen ragaszkodnak a nevezet, hogy a háború Oroszországgal elkerülhetetlenül vált s az orosz részről lázas sietséggel folytatott hadikészülődésekkel szemben elhatározták, hogy az előkészületekkel nem szorítkoznak többé csak adminisztratív ténnyé, hanem katonailag is erőiesen munkához látnak. Egyik legelső és legfontosabb rendszabályul Budapest erősítése vagyis a magyar fővárosnak egy nagy erődített táborral való alkáltsa határozatát tett, hogy így egyrészt a fővárost, különösen pedig az auniya fontos dunai átkelő Budapest mellett biztosítsák. Az erre vonatkozó tervek már kidolgozták a hadügyminiszteriumban, s a munka, miután az egyes szezok csak földből fogtak állani, mintegy nyolcz hét alatt, teljesen befejezhető. A szükséges előmunkálatokhoz haladéknél hozzá fogtak s az „Armeé Verordnungsblatt”-nak legutóbbi számban közölt rendelettel Glosauer, Hanzelkovits, Fornasari és Baumgartner mérnökökri századosok már a budapesti mérnökökri igazgatósághoz osztatták be.

TAVIRAT.

Budapest megerősítésének híre. — Budapest, febr. 7. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Az „Egyetértés” azon híre, hogy a hadügyi kormányzat elhatározta Budapest megerősítését, alaptalan.

NAPTA.

Febr. 8. Kedd. Róm. eath. napjár M. János, Port-naptár. Salamon. Görög-orosz naptár (január 27.) Kriz János. Nap két 7 óra 20 perc. Nyuszik 5 óra 9 p. Febr. 9. Arad sz. kir. város törvényhatóságának közgyűlése d. u. 4 órakor. Febr. 11. Arad megye közigazgatási bizottsági ülése d. u. 9 órakor. Febr. 12. A kereskedő-íjakk táncvizgalma a „Fehér Kereszt” nagyertermében. Febr. 13. Az aradi könyvnyomdászok balyu-Élja Strobl söresarokában. Febr. 15. Arad megye törvényhatósági bizottságának rendkívüli közgyűlése d. u. 10 órakor. Febr. 17. Az aradi román ifjuság bálja a „Fehér Keresztben”. Febr. 20. A „Kölcsey-Egyesület” táncvizgalma a „Fehér Kereszt” nagyertermében.

HIREK.

Arad és Vidéke.

Február 8. Hősök emlékeztetője a mai nap. Az 1849-ik évi február 8-án Aradon az utcai harcban elesett szabadsághősök szobrára tesz koszort a hazafias kegyelet, és áldoz néhány könyvet azok emlékének, kikről eszobor birteti, hogy: „A honvéd névnek nyertetek újra bábirt” A győzelem büszke emlékét feketé fityóllal vonja be a gýász, s e győzelm-et és gýaszt ünnepli ma velünk az egész ország. Arad város hazafias lelkű közönsége minden évben elzárándokol az elvérzett hősök emlékoszlopához, hol az aradi honvédegylet rendez emlékünnepelet. A mai ünnepeletre vonatkozólag a honvédegylet elnöksége a következő felhívást teszi közzé:

„Itt van a két lábszár! hogy csattognak! el kell ököznom, hogy ismét beleselyesz-szem a vedres kutba... Csujkák be a kalyha-ajtót, mert különben bele bujnak!... Kukucsalj csak, most bujdosít játszanak velem. Hol vannak most? Ah, ott! A tábori ágyánál. Milyen gyorsan tudnak futni! Bum!... Itt a fej is... Ni, ni, hogy gurul! hogy ugrál! Egészen vörvörös!... A szemek ki-merevednek... Reám néznek... Nem... Keresik Desiré parókáját... Ha ha ha! hisz az uncs is itt. Beledobtam a vízbe... Talán megkeressem?... Nézd csak... A fej megállt és nevet... De a lábak megrint itt vannak... Ah, most a fej körül táncolnak... Szép, most a tej is elkezi táncolni... De minden táncol... a kalyha, az ágy, a katonái! Levegőt... levegőt... több levegőt!... Félre az utból, én is táncolni akarok!”

„Ez Rifer megdöbentő arezfintorgatósk közt elkezdett örületesen ugrálni. A rendőrök a lárványtól szinte megkö-vültek. Alig egy percz mulva Rifer kimerül ten állott meg. Szánalmasan nézett le labaira „Püj, milycu vortócsa!... Mindig fö-lebb emelkedik... már a térdemig ér... Oh jaj, versugarak szokának ki Desiré fejéből... szeméből, füleiből, orlyukáiból... Hóhó, most már a lábából is előtört a vér...” Igy ment ez tovább. Rifer önkivételben volt. Szóardata ki-merithetetlenül látszott. Az örület teljesen erőt vett rajta és időnkint valóságos diühönggessé fajult. Semmire sem emlékezett, csak Vóirbó-val folytatott legutóbbi beszélgetésére. Minden porzikájában megmérgezte a szeszöl, vad latományok áldoztatára lett és folyton a meggyilkolt Bodasse vonalzó tagjait látta maga körül ugrálni. Elhittette magával, hogy gyilkos.

A szervezetenek a szesz által való elpusztítása ugy erkölcsileg, mint testileg történik. A szerencsétlen idegrohamok fogták el ez ezek görösös rángásokban nyilvánultak, — mintha az eskör lepte volna meg őt. Vad üvöltés, állatias hangok és örült mozdulatok váltakoztak az eszmezavar nyugodtabb nyilatkozataival. (Folyt. köv.)

Tüzeset a hó folyamán ötször fordult elő, és pedig: január 1-én az alsó-molnáru-telez 4. és 3. sz. házak égetek le. Jan. 7-én Gáj külváros szerb-utczai 4. sz. ház udvarán levő istálló, január 19-én a szénatéren levő fasátor, január 20-án a koszoru-telez 24. sz. ház égett le. A városi szegényápolóházban a múlt hó-ról maradt 32 egvény, januárban felvételt 3, volt a hó végén 35. Ezek rés ére kiadott 1011 adag meleg étel és 1011 adag kenyér. Világításra 22 kgr. petroleum. Havi szegélyben részesített szegények száma volt 268, januárban felvételt 17, összesen 285, elhalt 7, a segély szükségse megszünt 1 esetben, maradt a hó végén 277. Nem a város által tartott, dajkaságban levő gyermekek száma volt 143. A községi bíróságnál december hó végén tárgyalás alatt maradt 72 ügydarab, január hóban befolyt 848, folyamatban volt tehát 920, ebből elintéztetett 760, elintézés alatt maradt 160. Végrehajtás foganatosított 103, árverés 5. (Vége köv.)

VIDÉK.

R-Világos, február 6.

Az előljáróság restaura-tiója. —

Tegnap azaz hó hó 5-én ejtetett meg R-Világos nagyközönségében, a községi előljáróság restaura-tiója és pedig oly élénk érdeklődés mellett, minő itten csak 1873. évben a községi jegyzői állás beöltése alkalmával volt tapasztalható.

A választók és érdeklődők oly nagy számban jelentek meg, hogy valaki a nagy embertömég közt, mintegy megijedve sietett a választásra érkező S á n k a Lajos főszolgabíró ur elé, mondván: „jaj főszolgabíró ur, alig ha nem lesz itt baj.”

„No-no” — válaszol mosolyogva a főszolgabíró ur, — csak meg nem kell ijedni, 15 percz alatt mindennek vége le-z.” Ugyis történt. A mint a tisztelettel gerjesztő veterán tisztségviselő közeledett, mindenki sietett tiszteletteljesen neki utat nyitni.

A választási terem tömve lévén, meghagyta, hogy az kiszélesítsék, mert, — ugy-mondt — gyenge egészsége nem tűri a iosz levegőt. Addig pár perczre a jegyző szobájába vonult félre.

A mint tudtára adták aztán, hogy a terem kitörtetett és abban csak a candidáló közs. képviselő volt együtt, — visszatérve elfoglalta elnöki széket. Rövid bevezetés után, melyben előadta: minő jogot ruházott reá az új törvény, minő joga van a képviselőnek és a választóknak, — hangsúlyozta, hogy ezen jogot legjobb meggyőződése szerint fogja gyakorolni; de egyszer-mind tiszteletben tartandja a választók jogát is.

Ezen törvényadta jogánál fogva a bírói állásra a kijelölő Szekula Petru volt bíró, Szekula Mitru és Ciska Miklós közlakosokat. Egy gyenge hang kivételével — szavazást senki sem kérvén — lelkes közfelkiáltással a lakosság a volt bíró Szekula Petrut új-ból megválasztotta. Hasonló módon történt a többi állások betöltése is, úgy, hogy az egész ténykedés alig volt igénybe 15 percznyi időt.

A választott községi tisztségviselőket letévé a hivatalos esküt, — elnökli főszolgabíró ur a választási actust befejezetnek nyilvánította.

A választók tömge azután lelkesen meg-éljenze a szeretve tisztelt járási főtisztségviselőt, legpéldásabban rendben azon ohajjal oszlott szét: Adjon az isten több ily derék tisztviselőt édes hazáinknak!!!

Több választó nevében.

„Már meg is akartam tenni és az öregnek a fejét magammal vinni. De ez a két gazdicskó betolakodott hozzá, és ide cipelték... hogy a nyaktiló alá vigyemek... hóhórok!... Nem, nem akarom, hogy lefejezzetek... Bocssásokat szabadon... inkább a víznek megyek... Vízbe álom magam, megteszem... a szabó mondta nekem!”

Rifer igazgatottsága egyre fokozódott. Az őrfjongsé újabb kitüresé közelgett. A rendőrök igyekeztek őt elfogni, már meg is markolták, de ő kirántotta magát az-ezek közül és bombolt:

„Ne érintsetek... Égek... Nem látjátok, hogy vágnak szét apró darabokra... Késsel jön... Ez Desiré... Most meg-boszulja magát... Az istenért adjátok vissza neki a jejét!”

A rendőrök ismét hatalmukba akarták őt keríteni. De miután észrevettük, hogy a küzdelem még jobban növeli igazgatottságát, jelt adtam, hogy ne bántásák s a rendőrök visszahúzódtak. Ő folytatta:

„Nyissátok föl a börtönt... Vezesse-tek a bíró elé... Az esküdtek elé akarok menni... és azután... Eljen a guillo-tine! Hulljon le a fejem, vágják le, mint Desiré! É a feleségem meg lesz elezve! Desiré volt a szeretője!... Meg kellett őt gyilkolnom... Oh igen, ne tagadja, én tudom... ő volt szeretője... Vóirbo együtt találta őket... A fűrdőben... És azután a pénz kellett nekem a pénz italra... Tudtam, hogy gazdag volt... Ezt is a szabó mondta... Szegény Desiré!... Alig birt már a lábán állani és mégis Gloria után esengett... Péter barátom ezt ismeri... ah! Az egész heten át milyen kitűnő pálinkát ittunk együtt...”

Rifer esztentett nyelvvel. „Ah milyen jó a pálinka!... Kérem, adjon egy pohárral... Csak egy pohárkával... szomjazom... egy egészen kis pohárkával, ne legyen nagyobb, mint Desiré szemei. Ott vannak... ott a sarokban... hogy merednek!... Ah, hogy remegnek... meglágnak... de nem; ismét fölmeleged-tek... forognak... ott a kalyha körül!”

Rifer kezdett futni. A szoba közepén álló öntött vaskalyha körül nyargalt és kiabált:

tóra, közöskolában csak ugy egyeznek ebbe, hogy saját felekezettelje legyen a tanító és saját felekezete tanítani!

Várjunk s reméljünk jobb idöket! Értekezés-m befejezém: constatalhatom, hogy az erkölestani tanítás tekintetében ez-lunk egy és ugyanaz: csak az eszközökre nézve, a kivitelben térnek el egyelőre neze-tenk. Földolgoz, hogy tanítók és hitoktatók, áthatva az eszme szentiségét, egymásnak kez-vel nyújtsa s paedagogiai tapintattal igyekez-zenek az eszmet diadálra juttatni. Kerner Péter.

VÁROSI KÖZÜGYEK

— Arad város januárban. —

(Polgármesteri jelentés.)

Tekintetes törvényhatósági bizottság! Az 1887. év január havára vonatkozó je-lentésemet van szerencsém a következőben előterjeszteni.

A közegészségi viszonyokban javulás je-lentkezett, a betegülési esetek kevesebültek, a halálozások száma az előbbi hónapoz ará-nyitva 14 esettel csökkent.

A hurutos tüdőbajok körjellező számban jelentkeztek, a esz és tüdő-gümkör gyak-rabban merültek fel.

A hevenyfertözö betegségek közül szór-ványosan jött elő a vörheny 9 esettel, a bá-rányhimlő 3, kanyaró 5 és a dyphteritis 3 esettel.

A hó utolsó napjaiban különösen az is-kolás gyermekek között a járványos termé-szetű fültö-mirigylob észleltetett.

Elhalt a város lakosságából 74 egvény, 40 fi, 34 nő; ebből esik a csecsemő-korra 31%, a gyermek-s ifju-korra 4%, a felnöttek korára 38%, az előrehaladt korabeliekre 20%.

Öngyilkosság előfordult 1, baleset 1, halva született törvényes gyermek 1 fi 4 leány törvénytelen 1 fi és 6 leány.

A megyei közkórházban ápolatott 375, az izraelita kórházban 19, összesen 394 be-teg, kik közül gyógyult 141, javult 29, meg-halt 25, ápolás alatt maradt 199.

A megyei közkórházban felvett városi illetőségű betegek száma volt 52.

Hét éven alóli gyermekeknek orvosi ápo-lás nélkül lett hagyasáért feljelentetett és felelősségre vonatott 2 szülő, büntetett 1. A halálozás évi aránya 100.43 : 8.

A népesedési viszonyok kiellégithetőkké tekinthetők, a születtek száma az elhaltakét 66-al felülmutta.

Élve született 140 gyermek, 76 fiu, 64 leány, törvényes 63 fiu, 64 leány, törvényte-len 13 fiu és 10 leány.

A születések évi aránya 1000.43 : 3. A személy és vagyonbiztosítást nagyobb mérvben veszélyeztető bűnesetek nem for-dultak elő.

A 29 esetben felmerült kisebb tolvaj-lási eset közül 28 esetben a tettes kipuba-toztatott.

A kihágási bíróságnál a múlt hó-ról hátralebékban maradt 1 ügy, január hóban befolyt 122 panasz, folyamatban volt tehát 123 ügy; ebből elintéztetett 80, a szbírosághoz áttéte-tett 38, tárgyalás alatt maradt 5.

A kapitányi hivatal illetőségi körébe tar-tozó kihágási ügy tárgyalatott és elintézte-tett 19, letartóztatva volt 56 egvény, kik közül eltolonoztatott 23, kiutasított 7, rendőrileg büntetett 26.

Nyilvánvártásba vét-tett 381 cseléd, 25 idegen s munkát kereső egvény, 517 gyári munkás.

Vendégülökben szállva volt 973 utazó. Gazda és cseléd közötti szolgálati vi-szonyból keletkezett ügy tárgyalatott 24, cse-léd megpenyítettett 18.

legény, a két lábszáru házban lakik és feje az ágya alatt van!” Ezt az összehadart jelentést nem találtam valami épületesnek.

Pár percz mulva a helyszínen voltam. Mikor az őrszobába leptem, Rifer az egyik sarokban összekuporodva ült. Már ismét nyugodt volt.

A rendőrök nem tévesztették őt szem elől és ügyeltek minden mozdulatára. Beléptemkor a szerencsétlen fölegyene-sedett és a mint fölismert, nagyot ugrott. Könyek tödultak szemébe. Kezet akartam vele fogni, miután ő az enyém után nyult és ajkaihoz emelte. Azután vontatva, balkán és szomorúan mondá:

„Biztos ur, védjen meg ez emberektől. Ne bántsanak... Megölttem a kis öreg... ez igaz... A szabó mondta... Ő beszélt nekem... Ő tudja. Mitánig így áll a dolog, megadom magam... de ne használjanak erőszakot ellenem... magam akaratából vagyok itt. Nem akarom, hogy őrizzenek. És azután... Vóirbo azt is mondta, hogy ön keresi Desiré fejét... Nálam van... az ágyam alatt... önnek ajándékozom. Hozassa csak el.”

„Jól van, kedves barátom. Nyugodjék meg. Sirjon tovább, és jót fog önnék tenni.” „De a fej?... Azt el kell hozni.” „Természetesen. Együtt hozzuk el. Ké-sőbb, ha ön nyugodtabb lesz. Majd megsza-badítom Desiré fejétől. Hol volt az éjjel?”

„A Sólóban.” „Kivel?” „A szabóval.” „A vendégeli önt pálinkával?” „Igen, pálinkával... Istenitem ez italt... De ha a szabót látom jönni, mi-un-dig attól félek, hogy a rendőrség is jön és bezár engem.”

Rifer szeméit elfutotta a vér, midőn a rendőrség szót kimondotta. A rendőrök felé fordult, szeszszorította ökleit és reájuk kiáltott:

„Igen... en felétek a rendőrségtől!... emberküzö banda!... Csak bámuljatok, mint valami vadállatot... Tudom, hogy a feleségem fizet benneteket, hogy szaglászsa-tok utannam... Vóirbo figyelmeztetett. Azt mondta: Ne hagyj magad elfogni,

mint a tankönyvbe foglalt szabályok elma-gyarázása s beemléztetése; de annál mélyebb gyökeret ver a szívben; az erkölcsiesség pedig itt honol és nem a fejben.

Akik pedig ugy vélekednek, hogy vannak vallásfelekezetek, amelyeknek az erkölestana nem egyezik, vagy plane ellenkezik is a többi felekezetek erkölestánával: azokat a kátészertű erkölestani tanítás egymagában aligha fogja más véleményre téríteni. Azok bizonyára ilyen formán fognak okoskodni: „Ha van a feleke-zetnek a mienktől eltérő erkölestana, ugy az továbbra is a sajátját fogja szentesíteni vallá-sával; a még mindig fennmaradó külön val-lástani örökben bősbögesen lesz alkalma ellen-súlyozni, esetleg lerontani azt, amit a tiszta humanizmuson alapuló világi erkölestani okta-tás a közös órákon épített.” „Hogy pedig ez nem pusztá feltevés, — fognak tovább okos-ko-dni — hanem lehetséges, sőt valószínű: mutatja azon számtalan összehitkezés, mely hitoktató s a történelem és természettudomá-nyok tanári között napirenden vannak. Az egyik nem egyszer neveléségesnek tartja azt, amit a másik szent hagyományként tisztel; az egyik földig alázza azt, amit, vagy akit a másik égig magasztal. Exempla sunt odiosa!

Miután én teljesen meg vagyok győ-ződvé arról, hogy itt e hazában nincsen olyan vallásfelekezet, a melynek az erkölestana ne a tiszta humanizmusra volna alapítva, s hogy ennélfogva erkölcsi tekintetben közös alapon állunk: én a biztosítékot az iránt, hogy a világi és a vallásérkölesi oktatás egymással összehitkezésbe nem jönnek, nem a kátéban, hanem a tanító és hitoktatók személyében keresem. Boldog az a nemzeték, mely elég szerencses azokban feltalálhatni!

Az efféle elvek hitvallói és apostolai nem gyermekek; az általán ajánlott tanítási mód mellett a gyermekek ily elvekhez nem is jut-hatnak; legalább az iskolában nem. A baj igazi forrása, s így ellenszere is, másutt ke-reseendő; még pedig a társadalomban. Az is-kola megtette kötelességét, ha növendékeit testvéri szeretetben nevelni s kebleikbe a tiszta erkölestani csepegtetni el nem mu-lasztotta. A társadalomnak s a társadalom különböző intézményeinek a kötelessége azo-kat tovább fejleszteni.

Végül meg kell még említenem azt, hogy taníttassék bár az erkölestani ugy, amint én jeleztem, vagy taníttassék kátészertűleg: még mindig marad egy választal, mely ha-bár csak egy-két órár: is kettenkiat elkülö-níti a gyermekeket.

Ha teljes egyenlőséget, ha édes testvé-riséget óhajtok, miért nem sürgetjük a val-lásnak is közös tanítását? Hiszen mindany-nyian egy és ugyanazon mennyei atyának va-gyunk gyermekei; azon egy jószágos atya pe-dig csak nem rendelhetné azt, hogy minden gyermeke más és más alapon imádjá őt? Ennélfogva kell, hogy vallásunknak is közös alapja legyen.

No de nem fűzöm tovább e tárgy fe-lletti gondolataimat, hiszen oly messze van még az „egy akol és egy pástör” megvaló-sulása, hogy még említeni sem igen merem azt: hogy nem volna lehetetlen a vallás ala-pjait is közösen tanítani. Ez ellen már hatal-masan emelné fel szavát minden vallásfeleke-zet. S míg saját felekezeti iskoláiban min-denik rá meri bizoni a vallástani tanítást is a tai-

„A mi ezt illeti, bizon számíthat reám.” vágott közbe, „nem szenvedhetem azt a nép-gyűléseken fecsegő embert.” Miként Vóirbo levélben közölte, kedden február 23-án megkaptam a felszólítást, hogy a Foliés-Belleville termében tartandó gyűlé-seu jelenjek meg. Engedelmeskedtem a felszólításnak. A gyűlésen nagyon kevesen jelentek meg és feltűnő volt, hogy egyetlen nősze-mély sem jött el. A gyűlés igen sokáig tar-tott, nagyon fárasztó és érdektelen volt. Vóirbo nem mutatta magát.

Másnap megtudtam Entoucatól, hogy az éjelt ismét a „Sólóym” kávéházban töltötte, folytonosan Riferrel süg bűg, fizeti a pálinkát és szorgalmasan töltöget. Rifer most bál-ványozza őt.

Mi lehet ezélya? Mit akarhat ez ember-rel, a kit folyton az ivásra esábit? Nemsólára megkaptam a kérdésre is a választ.

Csütörtökön, február 26-án, Riferen ha-zajöretele után kitört a rezgőrz. Bálitáral szór-molta butorzatát, Darabonkiut kidobálta a butor-akat az ablakon a Princes-utczára. Szerencsére ez idő tájban az utca néptelen volt.

Két polgári rendőr, a kik éji körjáratuk alkalmával a butordarabzaport észrevették, le-hatolt a Rifer által nyitva hagyott ajtón és mielőtt bálját használhatná volna, leleptették H. bár hevesen ellenszegült, végre mégis a rendőrök maradtak győztesek és sikerült őt a legközelebbi őrségre szállítani. A szerencsétlen dühöngött.

Szakadatlanul ordított. „En voltam... én daraboltam szét De-sirét, mint most butoraimat!... Lábszárait a vedreskutba dobtam... többi rés eit a csatornába és a Szajnába... gyorsan! gyorsan! hozzatok csólnakot, hogy kihalásszam őket. Feje ágyam alatt van... nappal el-rejti magát, de éjjel felékszik a vankosra, éppen mellém... vegyétek el... el... dobjátok ki az ablakon!”

A parancsnoklió alizott rögtön értem küldött. Küldötte a futástól áttudva ért hozzám és őrsmsugározza mondá: „Megvan. A Prin-ces-utczai gyilkost elfogtuk! Kolbászeszáló

A tankönyv, igen ritka eseteket kivéve, rendszeren akadály a tanuló és tanító közötti szóbeli közlekedésnek. E mellett igen nagy kisértés arra, hogy a tanító az élettéljes köz-vetlenség és szellemi tevékenységre kényszerítés helyett, a tankönyvre támaszkodva, lezke-feladás és kihallgatásra fordítsa tevékenysége legtöbb idejét.

Előre is kijelentem, hogy ezzel nem volt szándékomb bárkit is gyanúsítani, vagy leg-távolabbról is valakire érzélni. Elvi dolgolt fej-tegetek. Legyen szabad ismét egy analogiával élnem.

A szemléltető nyelvroktatásnál az egyes nyelvtényekből inductiv uton beláttatjuk, hogy pl. minden mondatnak van alanya és állítmá-nya; némely mondatokban vannak még jel-zők, kiegészítők és különbözö határozók. Ezen egyes részeket összehasonlítva, szintén inductiv módon észrevétjük, hogy az alany és az állítmány, ha nyelvtanilag nincsenek is mindig kifejezve, soha sem hiányozhatnak; mert legalább oda kell gondolnunk, míg a többi részek nem mindig szükségesek, sőt néha még oda sem gondolhatók. Ebből az tán levonatjuk az általános szabályt, hogy a mondatnak vannak fő- és mellékreszei s az-tán felsorolatjuk, ha kell leiratjuk és emlé-keztetbe vévejtük. Kérdem: szükséges-e ehhez tankönyv?

Hasonló módon összehajthatjuk az er-kölestani egyes tételeket is. A tanító ko-ronkint szemlélt tart a tanultak fölött, azokat csoportosíttatja; rendszerbe foglalítja, nyelv és irálytani s fogalmazási gyakorlatul felajlja s beemlézteti.

A beemlézés különben is már megtörtént, amint a gyermek képes azokat ön maga pa-pírra letenni.

Az elmondottak után legyen szabad re-flectálnom még egy, több oldalról hangozta-tott nézetre. Az mondatik ugyanis, hogy azért kell az egysége és általános érvényű erkölestani az osztálytanító által kátészertűen szerkesztett tankönyvekből tanítani, mert így a gyermekek közösen fogják élvezni annak jótékony hatását; így meg fog szünni a gyermekek közt azon választal, melyet közölt a vallásfelekezeti különbség emel; testvérekül fogják egymást szeretni s meg lesz ezáltal azon — sokak által még czélzatosan is ter-jesztett — balértelemény, mely szerint az egyes vallásfelekezetek erkölestani alapel-veiben nem egyeznek m-g, s hogy különö-sen a Mózes vallásuk erkölestana sok tekin-tetben még ellenkezik is a keresztény fele-kezetek erkölestánával.

Hogy én magam is — mint a szeretet vallásának bive — az általános emberszeret-e, a tiszta humanizmus ideális magaslátánál álló egy igaz erkölestani kívánom taníttatni, hogy ezt általánossá kívánom tenni, s hogy ebben a gyermekeket együttesen az osztály-tanító által kívánom taníttatni: a fennebteik-ben, azt hiszem, elég világosan kifejtettem. A különbség tehát közöttünk csak az, hogy én sokkal mélyebbre hatolnám, n e v e l e e; nek-tőlú módon kívánom azt eszközöltetni; nem elégszem meg a különórai erkölesi oktatás-sal, hanem azt kívánom, hogy az iskolai összes működés legyen áthatva a tiszta er-kölesi szellemétől.

Igaz, hogy ez sokkal nehezebb feladat,

kis lányom a földszint felett az úrben, a mint szerepem kis kezében lelki szemeim elé tartja, s a hatás zajában apró kacsoit össze-ütí, s ragyogó arczal így kiált: Bá-ó a—ka! Brávó apuskám... Csakhogy nincsen virág tövis, öröm öröm nélkül. Ha szomorú vagy drámai szerepet ta-nulok: ő is elodogdik. S ha néha átérezve szerepem, tanulás közben elerzékenyedem, s könyvem végig csorognak arcomon, szem-rehányolag ezt látszik mondani:

Mégis csak nagy komédiás vagy te kis apám!

— Szerepeimben és a színpadon igen, de az életben edes kis leányom csak olyan jó polgári vadog a hazának, mint bárki más.

Első gyilkosságom.

[41. Folyt.] (Regény.) Irtá: Macó G., a párisi rendőrség volt főnöke. — Az „Aradi Közlöny” számára fordította: M. G. — XIV.

Delirium tremens. — Vóirbo elfogatása.

„Okom erre a következő: Múlt évi aug-ustus 15-én, a Napoleon-napon a „Belga” kávéházban voltam. A szomszéd asztalnál két angol ült, a kik valakire várni látszóttak. Ez a valaki hat órakor megjött. Vóirbo volt.”

„Abban semmi feltűnő sincs, ha az em-ber két angolt ismer és találkoztól igér nekik egy kávéházban.”

„Ebben persze nincs, csakhogy ez an-golok nem Vóirbonak, hanem Hall Péternek nevezte. őt, midőn kezét szorítottak vele.” „Péter a keresztneve. Bál pedig, ha jól vagyok értesülve, azon nöszemlyi neve, a kivel Angliában hazaszagot kötött. Ez nem sok jelentőséggel bír. De mindenesetre fel-kelti érdeklődésemet az iránt, a mit Vóirbo mondott és tett. Ezt nem titkolom. Nagyon szívesen veznem, ha ön közölne velem azt, a mit Vóirbo életéről kiphatolni képes.”

Az 1849-ik évi február 8-án Aradon az utcai harczban elesett szabadsághusokért ma reggeli 10 órakor a főtisztelendő minorita atyák templomában gyászistenmisztet tartanak. Ezután az aradi honvédegyet rendezésével az évenkénti szokásos kivonulás lesz a főteret sétányon felállított emlékoszlophoz, melynél az emlékbeszédet — hazai közéletünk jeles veteránja: P e s z e János ur fogja elmondani. Tisztelettel felkérnek a tekintetes hatóságok, testületek egyletek és társulatok, valamint Aradváros lakói általánosan, hogy ezen hazafias s egyáltalán helyi jelentőségű ünnepély díszet nagybecsű megjelenésük által emelni sziveskedjenek. Kelt Aradon. 1887. február 6-án. A z a r a d i h o n v é d e g y e t e l n ö k s é g e. — A fenti felhívással egybefüggőleg felkérem az 1848/9-ki honvéd bajtársakat, hogy a testületleg leendő részvétel régett ma reggeli 9 órakor lakószobán egybegyűlni sziveskedjenek. L u k á c s y M i k l ó s, az aradi honvédegyetelnök.

— **Kugler István** kir. járásbíró tegnap foglalta el hivatalát. Reggel 9 órakor megjelent a járásbírósg helyiségében, hol B a r t o s Gusztáv Radnára járásbíróknak kinevezett volt aljárásbíró a többi albirák és az összes személyzet élén fogadta, s meleg szavakban üdvözölte az új járásbíró. K u g l e r István járásbíró megköszönve a szíves fogadtatást, rövid allocutiót intézett a tisztelgőkhöz, hangsúlyozva a komoly kötelességeket, melyek az igazságszolgáltatás érdekében hivatásuknak lelkiismeretes és buzgó betöltését kívánják. A súlyos és sokoldalú feladat megoldásában bírótársainak és a személyzetnek támogatását kéri ki, mert csakis egyetértéssel és közökarral tehetnek eleget a jogos várakozásoknak. Ezután a bemutatások történtek meg, s ezzel a tisztelgés véget ért.

— **Eszküvő.** Ma esküszik örök hűséget Világoson megyénk egyik legkiválóbb családjának tagja, világi B o h u s Lajos, Bohus Istvánok a legnépszerűbb megyei nagybirtokosnak fia, F o n y ó I l o n a uronól, néhai Bartha Károly nagyműveltségű özvegyével. Az ünnepély szoros családi körben tartatik meg.

— **"Hogy tanulom szerepemet."** E cím alatt közlünk lapunk mai tárczájában Makó Lajosról egy végtelenül kedves, idyllicus rajzot, melyben a kiváló művész elbeszéli, hogy kis leánykájának minő megkapó befolyása van alakításaira. Lapunk holnapi számában ugyancsak Makó fogja elbeszéli azt a jelenetet, mikor Coquelin néki jászott Párisban. Mindkét tárczaközleményben Makó éppen olyan genialis írónak mutatja be magát, mint a minő művész a színpadon.

— **Az aradi minorita-ház egyházi és világi tagjai.** J á n o s y Demjen dr. a minorita-rend magyarországi tartományi főnöke egy érdekes adatokban bővelkedő füzetben adta ki a hazafias szerzet névtárát az 1887-ik évre. A füzetből az alábbiakban közöljük az aradi convent egyházi és világi tagjainak névsorát: Ór (eustos) Z a t y k ó Fridolin rendfőnöki titkár, magv. kir. honvéd tábori segédlelkész, a polgári fű- és városi leányiskolák hitoktatója Aradon, J á n o s y Demjen dr., rendfőnök, plébániái helynök. Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának, a állami tanítóképző intézet és felsőbb leányiskola igazgató-tanácsának, illetőleg gondnokságának alelnöke, a siketnémák iskolájára felügyelő bizottság elnöke, könyvtartó, koronás aranyéremkereszt. B a l l a y Ádám, házfőnök. R ó v a l y y M a n o, kormánytanácsos. C s á k y Dénes, házi lelkiatya. N o r á k Adorján, segédlelkész és hitoktató. M á t e f y Ipoly, segédlelkész, az állami tanítóképző intézet- és az ó-városi leányiskola hitoktatója. o k l. toranatór. F a i x Benedek, segédlelkész, hitoktató és a convent történetírője. B a l l a Lajos, a kir. főgymnasium, állami főreál- és felső leányiskola hitanára, L ó r i n c z M e n y h e r t, segédlelkész és hitoktató, F ü l ö p Floris, sekrestyés.

— Az aradi convent világi tagjai (confraterak) a következők: Borosjenői A t z é l Péter Aradon. Faschó-Moys Sándor dr. miniszteri tanácsos, Budapestben. K ü m m e r János Henrik, nagyvárosi székese egyházi apácanonok, kir. tanácsos és aranyismés áldozópap, stb. Nagy-Várádon. Magyar Alajos dr. apát-plébános és hittudor Pankotán. Gettmann József dr. csanádi székese egyházi prépost-kanonok, Ferencz-József-rend lovagja, szp. pművészetek- és bölcsészettudor, stb. Temesvárt, Hemmen Ferencz főesperes, Ferencz-József-rend lovagja, plébános Uj-Aradon. Főtisztelendő Csikszentháromsági Várady Ferencz esperes-plébános, Német-Sághon. Abfali Károly esperes-plébános, Ecskán. Szegény József, Győr-egyházmegyei áldozópap és tábori lelkész, és éles anyja: született Janovszky Julia, Zsolnán, Salacz Gyula kir. tanácsos és polgármester, hitvese: Keller Ilona gyermekei: Gyula, Iván, Erzsike és Ilona, Aradon, Falk Miksa dr. országgyűlési képviselő és gyermekei: Clementine, Sarolta, Frigyes, Aurélie, Ede, Otília, Leopoldina és Ernő, Budapestben, Csicséri Ormós Péter, kir. tanácsos, alispán, vaskorona-rend lovagja, Aradon, Ifj. Gyoroki Andriányi Károly, kereskedő, hitvese: Tömöry Jozefin, gyermekei: Eugenia, Károly, Adrienne, Eloise és Paula, Aradon, Gyoroki Andriányi Kálmán, kereskedő, hitvese: Weil Mária, gyermekei: Kálmán, István és Erzsébet, Aradon, Zelenai Boros Béni Arad-csanádi egyesült vasút igazgatója, hitvese: Róza Hermine, gyermekei: Béni, Anna és Margit, Aradon, Dangi Antal orgonakészítő, hitvese: Weiler Borbála, gyermekei: János, Emilia és Aloysis, Aradon, Darányi János dr. főorvos, Ferencz-József-rend lovagja, hitvese: Hoffmann Liza, gyermekei: Ilona és János, Aradon, Dományi József, udvari szállító, borsgyárgyáros és birtokos, hitvese: Schneeberger Agnes, gyermekei: Jozefine, Emilia, Mária és János, Aradon, Heim István birtokos, hitvese: Patala Ágnes, gyermekei: Jozefin, Miksa, Bertalan és Etelka, Aradon, Horváth János dr. orvos Dván Hu-

nyudmegyében, Hudetz Ferencz orvos, hitvese: Antmann Anna, gyermekei: Károly és Emil, Aradon, Krystory Zsigmond takarékpénztári igazgató és gyermekei: Ilona és Dezső, Aradon, Laczay József birtokos, hitvese: Kiss Mária, gyermekei: Ilona, Endre, Mária, Erzsike, István, Imre, Gyula, József, Boriska és Anna, Aradon, Lukácsy Miklós, takarékpénztári vezér-titkár és gyermekei: Sarolta, Margit, Leuke és Miklós, Aradon, Párecz István városi tanácsos, hitvese: Radetzky Sarolta, gyermekei: Béla, István, Jenő és László, Aradon, Urbányi Béla, városi árvászeki ülnök és gyermekei: Béla, Ilona, Jolánta, Vilma és Gizella, Aradon, Urbányi János városi főkapitány, hitvese: Kirillovits Vilma, gyermekei: János és Blanka, Aradon, Vargass József köz- és váltó ügyvéd és birtokos, hitvese: Kiss Mária, gyermekei: Lajos, Arpad, Ilona és Dezső, Aradon, Weisz Károly királyi ügyész nyugalmoban, Aradon, Aradi István dr. hátrahagyott családja Aradon, Brück Károly hátrahagyott családja Aradon, Mayer Imre hátrahagyott családja Aradon, Szathmáry István hátrahagyott családja Aradon, Edelmüller János hátrahagyott családja Aradon.

— **Eljegyzés.** W a l l f i s c h Á r m i n az aradi társadalomban előnyösen ismert és köztisztelhető álló bankllettulajdonos és városi képviselő tegnap tartotta eljegyzését B a s c h Emilia kisasszonnyal B a s c h Lipót töviskesi nagybérlő bájós és szellemes leányával. Zavartalan, hosszú boldogságot kívánunk mi is a szép frigyhez.

— **Közigazgatási bizottsági ülése** lesz Aradmegyének pénteken február 11-én délelőtt 9 órakor, mire a bizottság figyelmét felhívjuk.

— **A négyeleti álarozs-bál tombolájához** folytatolag a következő ajándéktárgyak kuldettek be: N. N. úrtól 1 bonbonier 1 kis gyertyatartó, 1 virágedény, 1 varrópárna, 2 hamutartó, 1 levelezhelyző és 1 fali etage. Rajkay Izabella urhölgytől: 2 festett terracotta figura, 1 kagylós hamutálca, 1 csinos kis csibuk, 1 jegyzőkönyv, 1 dobnagyterca, 1 varrópárna és 1 kis levelnyőr. Maresch Gyuláné úrtól: 1 selyem doboz varrószecczel, 1 óratartó, 1 aranvonzott kosár művirággal 1 falinaptár, 1 selyem pénzterca, 1 csinos törökpipó, 1 szárral, 1 gyufatartó, 1 cabinet keperkeret, 1 szivartárca és 1 dobnagyterca. Munk Rezső úrtól 2 igen értékes kiváló szép nagy virágvas, 2 gyönyörű nagy Makart csokor és 1 igen értékes gyönyörű nagy gardimér u ércből. Heinrich Ilka úrtól: 1 pár virághórhár, 1 csinos szivartartó és 2 gyufatartó. Scherhag Jakabné úrtól: 50 drb virágcsokor. Andriányi Kálmáné úrtól: 3 üveg finom ménesi asszu, 3 üveg magyarári díszlabor, 3 üveg magyarári cabinet és 3 üveg ménesi szalmabor. Z. J. urhölgytől: 1 kis zsák pénzmark, Keller Gyuláné úrtól: 6 cseréppap-élejtánc. Kilényi Adolfiné úrtól: 1 szép virágtartó és 2 ibolyapohár. Schvab Juliska urhölgytől: 1 igen szép asztalkendőtűző, 3 gyönyörű róza gyertyatálca, 1 igen szép vörös atlasz tűpárna kézimunka, 1 szép terracotta szivar-, gyufa- és hamutartó, 1 füzértartó szekrény és 1 névjegykönyv, kézimunka. Öv. Purgly Jánosné úrtól: 50 drb narancs.

— **Arad város februári közgyűlése.** Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről február 9-én d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben felveendő ügyek közt a 23-ik: Arad sz. kir. város iskolaszékének jelentése, az iskolaszék újbóli megalakulása és az elnök megválasztása tárgyában.

— **Tisztújítás.** A világi járásához tartozó községekben a járási főszolgabíró a következő sorrendben tűzte ki a tisztújítást. Február 5-én volt R. Világoson, 9-én lesz M. Világos, 10-én Uj-Szt. Anna, 12-én Ó-Szt. Anna, 14-én Ó és Uj F. Varsánd, 16-án Kerek, 17-én Pankota, 19-én Galsa és Muszka, 21-én Kovaszinc és 23-án Magyarárd községekben. A választások iránt a községekben mindentűt nagy az érdeklődés, de leginkább a bírói állás betöltésénél. Ismerve a járási főszolgabíró Sánka Lajos ur tapintatoságát, tudjuk, hogy törvényadta jogánál fogva ez állásokra mindentűt a közbizalom emberét fogja kijelölni. A választóközönség pedig remélhető, hogy megtartja kellő biggadságát, s így hisszük, hogy mindentűt a lehető rendben fog a választás megejteni.

— **Breda Victor gróf.** a Makón állomásozó huszárság egyik köztisztelhető álló főtisztje, ki az aradi előkelő társaságokban is előnyösen ismeretes. Aradra helyzetett át az ezred törzskéhez az utászok parancsnokai. Az új parancsnokban, ki tudvalevőleg B o h u s Zsigmond orsz. képviselő k. sz. kamarás veje, az aradi előkelő világ rokonszenves tagot lát viszont.

— **Nem rossz farsangi tréfa.** A napokban egyik polgártársunk családi körében érdekes fogadás történt. A mi beillenék a farsang legsikerültebb tréfa közé is, ha nem volna szóról-szóra igaz. Egy szerelmes párosca régtóta küzdött a papacska kerülhetetlen bogaraskodásával. Ebéd alatt sok mindenről folyt a társalgás. Szóba jött az is, hogy a jelenlévő társaságban ki az erősebb, ki bírna nagyobb súlyt emelni vagy vinni. Erre előáll a fiatal szerelmes udvarló, hogy ő bizony nem próbálta meg erejét, hanem ha sor kerülne rá, az ő jól megtermett szöcske Mariskától a Wesselenyi-utczában levő lakasuktól képes lenne ölbe a Salacz-parkig elvinni egy feltétel alatt. Ebéd után jó hangulatban lévő társaság közt e nyilatkozat természetesen kötekezőre adott alkalmat. A fiatal szerelmes minden áron fogadni akart. A papacska gondolkodába esett, ki nem igen jószemmel nézte a lány mellett settenkedő fiatal ember udvarlásait, szeretett volna egy jó tréfalvadulni a gavalléron: fogadást ajánlt. A fogadást pedig nem kevesebb, mint magába a bájós kis asszony keze esküjének megnyerése körül forgott. A fogadás ideje ugyanaznap est 8 órára tűzött ki. — midőn a sétáló közönség nagy része színházba vagy lakásukba húzódott. Azonban a fiatal em-

ber a kitűzött időben a Bauer-féle kávéház előtt haladt keresztül kedves terhével két ur kíséretében, a Salacz-park felé tartva (kinek egyike a papacska lehetett) több sétáló szemlélőre. Midőn a városház elé értek, az ott álló rendőr nem akarta a libegő fiatal embert terhelve tovább bocsátani, kényserítette a kedves teher letételére. Csak a két kísérő ur felvilágosítása után sikerült a kitűzött helyig szerencsésen elérkezni és így a fogadást a papacska nagyobbszónak odaszára megnyerni. A boldog párról még a napokban hozzuk a h y m e n h i r t. Előre is gratulálunk a boldog ifjú párnak. Hiába, a szerelmesek találékossága kifogyhatatlan.

— **Hav zott.** Téli apó tegnapra virradóra a farsang kedvéért arval tréfált meg minket, hogy hóleppel borított be mindent, úgy, hogy alig akartunk hinni szemünknek is, olyan fehér volt reggelre minden. Aztán hullott sűrű tömegekben egész délután 4 óráig a téli áldás, s mikor ez ellált, kimosolygott a nap, mintha gyönyörködni akart volna a té, apó munkájában. Bárcsak mi is örvendhetnénk annak állandóságában, de félnök, hogy a gyenge időjárás segítségével csak arra fog szolgálni, hogy egy kis felesleges náthához juttat bennünket.

— **Az aradi izr. jótékony-egylet közgyűlése.** Az aradi izr. jótékony-egylet február 6-án tartotta Lustig Adolf egyleti elnök elnöksége alatt rendes évi közgyűlést. Az ez alkalommal előterjesztett évi jelentésből következő tetteket idézzük: A kezeisi pénztárnak összes bevételei voltak 3026 frt 88 kr. összes kiadásai 2567 frt 37 kr., tehát pénztári maradvány az 1887-ik évre 459 frt 51 kr. Az alapítóknek állása volt 1886. évi január 1-én 21,474 frt 6 kr. Szaporodása az 1886. évben: dr. Winter Adolfiné adománya hold, szülői emlékeknek tiszteletére 50 frt, az államkötvények névelés értéke emelkedett 89 frt 11 krral, az alapítóknek állása tehát 1886. évi december hó végével 21,613 frt 17 kr. — A számvizsgáló bizottság jelentéséből kintünk, hogy az egylet 1886. évi zárszámadása és alapítókemléke megvizsgálatott és minden részében helyesnek találta. Leopold Rezső indítványára felhívás fog intéztetni az izr. hitközség azon tagjához, kik eddig egyleti tagok még nem lévén, hogy az egylet tagjainak sorába lépjenek és évi járulékokkal támogassák az egylet nemes céljait. — Ifj. Weiss Mór indítványára új választás mellőztetett, hanem a jelenlegi elnökséget és választmányt a közgyűlés azáltal tünette ki, hogy állásában az 1887. évre is megerősítette. Az egylet 1887-iki előjárósága tehát: Elnök Lustig Adolf, alelnök Bing Vilmos, pénztárnok Pollák M. A., alapítók-gondnok: Sonnenfeld József, titkár: Rosenberg Lipót. Választmányi tagok: Braun Mór, Elias Armin, Hecht Múó, Leopold Rezső, Löwinger Sándor, Lustig Mór, Pollak Gyula, Schwarz Zsigmond, Steiner Adolf és Wallfisch Armin. — A jegyzőkönyv hitelesítésére Koh n S. N., Klein Adolf, Pleisch Herman és Teuner József kérétek fel és számvizsgáló bizottság tagjai: Bing Ede, Krauss József, Roth Lajos és Ifj. Weiss Mór kuldettek ki. Végül Bing Vilmos indítványára köszönet szavazatik Lustig Adolf elnöknek azon példás buzgalmaért, melyet az egylet sikeres vezetésében sok év óta kifejt.

— **Megszökött.** T a d a Antonie kntakéri illetőségű szolgaleány Fakertől Keiszler Pál gazdától egy rendbeli új fehéremű elemelése és szolgálati könyvének hátrahagyása mellett január 30-án megszökött.

— **Papválasztás, bíróválasztás Csanádmegyében.** Ref. Kovács házána, a lelkészválasztás a napokban történt meg. Az öt jelölt közül általában s. ötöbbséggel Nagy Károly m. berényi segédlelkész választatott meg. — Az előjárósági választás a hó 3-án volt Lelén a választók élénk részvétele mellett. Megválasztattak: bírónak Homlányi Menyhért, törvénybírónak id. Kuruzsa János.

Hazánk és a főváros.

— **Trefort Ágost** közoktatásügyi minisztert 70 éves születésnapja alkalmából a tisztelő küldöttségek egész sorozata üdvözölte. A sort a fővárosi tantestület nyitotta meg, melynek nevében Béky tanfelügyelő beszélt, ki az "Étvörös-alap" és a budapesti népuvelési intézetek küldöttségét is vezette. Az academia nevében Pulszky Ferencz, az egyetemi tanács részéről Korányi Frigyes dr. rector üdvözölték a minisztert. Az orsz. középiskolai tanágyesület ünnepi ülést tartott, melyen ünnepi beszédet Kópešdy Sándor mondott. A tisztelgések ma folytatódnak.

— **A nemzeti casino Széchenyi-lakomája** vasárnap tartott meg Andrassy Gyula gr. elnökelete alatt. A casino nagy értelmében mintegy nyolczvanan gyűltek össze a díszes társaság sorában voltak: Tisza Kálmán kormányelnök, gr. Tisza Lajos, Szilágy József koronaőr, gr. Széchenyi Pál és Fejérváry Geza miniszterek, báró Edelsheim-Gyulay Lipót, gr. Szapáry István, Ráth Károly főpolgármester, gr. Széchenyi Béla, herceg Odescalchi Gyula, Gromon Dezső államtitkár stb. A pezsgőnél gr. Tisza Lajos, mint ünnepi szónok, kezében a Széchenyi-serleggel, gyakori eljenzéstől felbeszakított, nagyhatsú beszédet mondott, melyet hosszas lelkes eljenzés követett, s a jelenvöltek siettek koecziuntai az ünnepi szónoklat. Ezután Szilágy József koronaőr mondott felküzösztött gróf Andrassy Gyulára A társaság ezután még hosszabb ideig élénk társalgás közt maradt együtt.

— **Mondvacsinált ujságot** mutattak tegnap Kolozsvárott az E. M. K. E. második estélyen. Mint hazaszony D e G e r a n d o Antonia urnó szerepelt, teloflavásokkal pedig Szász Domokos püspök, Jakab Ödön, Ágai Adolf és Gyarmathy Zsigáné urú tartottak. Félőrai szünet után követke-

zett az "Eleven hírlap", melynek számos munkatársa akadt. Vezéreziklők kezdve a táviratokig elmondottak hevenyében egy egész lapot, kiki a maga rovátát.

— **Rövid hírek.** Andrassy Gyula és Károlyi István grófok, továbbá Perzel Béla curiai elnök urja megválasztotta a nemzeti kaszinó igazgatóit. — T u r o l l a E m m a k. a. állapota ismét jobbra fordult s orvosa kijelenté, hogy a művésznő rövid idő múlva teljesen meggyógyul. — A király Ó F e l s é g e a kőhámi szent-ferenczrendi templom helyreállítására kétszáz frtot. a laszóci gör. cath. építők templom befejezésére pedig százötven frtot adományozott. — Dimitrievics Neotárius, a verszei új görög keleti szerb püspök megkapta a királyi megerősítést. — A r a n y m i s é t mondott tegnap Dárdán Arvay Sándor pécsi kanonok.

A nagy világ.

— **Államfők a telephonnál.** Párisban szerdán nyitották meg a páris-brüsszeli telefon-vonalat. A vonal megnyitásokor Lichtenstern ezredesnek, Grévy első sarnysegédének bejelentették, hogy a belga király beszélni kíván a köztársaság elnökével. Grévy lement azonnal a telefonszobába és a telefonhoz állva, ezt mondá a királynak: "Örvendek, hogy felséged alkalmat ad kifejezni, mily őszinte öhajjokat táplálak felséged boldogsága és egészsége tekintetében." A belga király így felelt: "Köszönetet mondok elnök urnak öbajjairól és viszonzom szives jó kívánataimmal. Bámulatos találmány ez, mely reméltem, országaink kölcsönös viszonyainak fejlődését elő fogja mozdítani." A király ezután kérdezte, hogy Granet a francia posta- és táviradaminiszter a telefon közlelő-n van-e. Grévy azt felelé, hogy nincs. "Közzölte vele, mondá a király, őszinte szerencsekívánataimat. Mindent igen jól hallok." A beszélgetés mintegy tíz percig tartott.

— **A censura.** Labiche francia vigjátékíró és academicus elbeszélte a Voltare egyik dolgozó társának, mi minden furcsaság történt vele a császárság alatt a censura miatt. Egyik darabjában azt mondja hőséről: "Bosszúálló mint egy corsicai." — "Ez nem maradhat, — mondá a censor — hiszen a császár corsicai származású." — "Hat akkor bosszúálló mint egy spanyol." — "Igen és a császár?" — "Nos tehát bosszúálló mint egy auvergnai." — "Uram, ön elfelejti Rouher urat." — "No akkor bosszúálló, mint... a hogy önnek tetszik."

— **Rövid hírek.** A király Ó F e l s é g e Meixner udvari színművészek félszázados jubileuma alkalmából, a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta. — P á r i s b a n egy Klumpke Augustina nevű orvosnő, sikerrel kiállván a vizsgálatot, kórházi orvosnővé nevezteté, a mi az első ilyen eset. — L e ó p á p a aranyismésje alkalmára Rómában kiállítását rendeznek egyházi vonatkozású műkinésekből s a tárgyak beküldésének határideje október 31-ike. — C h i c a g o b a n egy szépséges miss, gazdag polgár leánya, jegyet váltott a halálra ítélt Spies Ágost szocialistával, a csak az a baja, hogy a hatóság nem engedte meg az esküvő megtartását a börtönben, s ha Spies nem kap kegyelmet, miss Clark elmarad a lakodalomtól.

S Z I N H Á Z.

— február 7.

— **A baletársaság harmadik vendégjátéka** volt ma este a színházban, a két megelőző estéhez hasonló, záros sikerrel, telt ház előtt. A közönség látható élvezettel kíséri a társaság előadásait, melyek igen tisztességes niveau állanak. Természetesen ma este is Zimmerman Jozsephine k. a. és Oehlschlager balettmester kellettek legelőbb tapost és feltünést, bár ma méltán osztozott a sikerben velük a kecses Frideric Frida k. a. és a pompás német szépség Walter Agnes k. a. A társaság ma újdonságul "Az álarozs-bál után" című balettet adta elő Oehlschlager balettmestertől.

— Az első balett-produció után, Czanyuga Emma adta elő az "Egy boldogtalan asszony" című magánjelenetet, annyi eredeti szeretretémelőséggel és finom pointozással, hogy a végén a közönség kétszer a lámpák elé taposla, éppen úgy, mint Spányi Lenkét, ki "A szép Galatheában" Nyilassi kitűnő Múdyás és a Németh János Pygmalionja mellett szépen éneklő Galatheát volt. Ganymedet Serfözy Etelka játszta olyan "slamos" costum-ben, hogy nem győzünk csodálkozni a rendező türelmén. A zenekar a balettenet minden este nagy praecizitással játszta egyetlen egy próba után, a mely körülmény méltán dicseri a Delin karmester buzgalmat, mely ide emelte a zenekart.

— **Jászay Mari** asszony a nemzeti színház kitűnő tragikai művésznője, még e hó közepén Aradra jó vendég szerepelt. A művésznő az erre vonatkozó engedélyt már meg is kapta Keglerich gróf intendanttól.

Irodalom és művészet.

— **A Kisfaludy-társaság** vasárnap tartotta meg negyvenedik évi rendes közgyűlését nagyszámu közönség jelenlétében. Gyulai Pál magvas elnök megnyitott tartott, s mely után Csik György másodikitkár olvasta fel jelentését a társaság egy évi történetéről. E hivatalos közleményt egy elegia költemény követte. Léva József olvasta fel "Látogatók" című költeményét. B e t h y Zoltán az elhunyt Kovács Pál dr.-ról mondott emlékbeszédet. Baksa Sándor az "Ilias" első énekéből mutatott be általa fordított részleteket, míg Paulay Ede Mikszáth Kalmannak "A hajlékonyabb ág" című elbeszélést olvasta fel. Végül a titkár jelentébe a pályázatok eredményét. A lyrai művek elmaradt és a regény pályaversenye meddő maradt. Ellenben a vigjáték pályázat jó eredményel járt, "A komédiás" megnyerte az ötszáz forint díjat és minden bizonyval meg is érdemli, mert szerzője — mint az elnök a felbontott jelíges leveléből kihirdeté —

Csik György. Hatalmas éjlen hangzott fel, melynek bizonyára még hatalmasabb folytatása lesz nemcsak a nemzeti színházban, hol a pályanyertes történelmi vigjátékot már e hó 18-án bemutatni szándékoznak.

— **Adél Mazurka**, szerzette és Eisenstädter Adél urhölgynek általánosan a s s e l Zsigmond Sikerült, dallamos zenemű, mely correctül is van letéve zongorára. A szerző sajátja, kapható Ifj. Klein Mórnál Aradon, ára 60 kr.

— **Négy eredeti magyar dal** jelent meg énekhangra és zongorára alkalmazva Remetei Fülöp Zoltántól. A szép tehetségtű fiatal aradi zeneszerzőnek ez már harmadik műve, s ez is igazolja ama szép remények és várakozások jogosultságát, melyeket hozzá fűzünk. A csinosan kiállított füzet Rákossfalvi M é r ő Jánosné urnóknak van ajánlva. A dalokhoz (1. Ugy-e édes aranyom... 2. Volt szeretőm... 3. Elrepültél... 4. Reszket a bokor...) maga a szerző és dr. F e n y e s Kálmán írták a szöveget, míg az utolsó dalzövegét Petőfi Sándor költeménye kezezi. A mű 80 kr-ért rendelhető meg a szerzőnél Aradon, valamint R ó z s a v ö l g y i es társa zeneműkereskedésében Budapestben. A csinos dalokban bizónyára műveltséget fog találni a zeneértő közönség, és mi is a legmelegebben ajánljuk a sikerült művet a zenekedvelők figyelmébe.

Farsang.

— **Az aradi borbélyok és fodrászok** beteggyógyító egylete tegnap este a "Strobl"-féle söröcsarnokban szép számu közönség jelenlétében tartotta meg zártkörűt nézestélyét. A tánc K i s s Józsi zenekarának közreműködésével a lassucsdással vette kezdetét. Az első négyest 30 pár lejtette. A rendezőbizottság derekasan kitett magáért, nem hagyta a szép táncosnóket, hogy egyetlen egy is legyen közöttük, ki másnap panaszra adhaszon alkalmat, hogy kinek tanzolta magát. Az estélyen ott láttuk Deák Dániel, Tabakovits János, Schwelengraber Gyula, Milianovits Milán, Duganovits Bona, Kristóf György, Szlabits Gyula, Jakoblevits János, Foltz József, Ilies Dóme, Gruber István polgártársakat családostól. Az ételeket Strobl Jakab kitűnő konyhája szolgáltatta ki. Mifőn e sorokat írjuk, a táncz vígan folyik. A hangulat kedélyes, a minék csak a pirkadó hajnal vet majd véget. Egyéb malheur nem történt, ha ez ugyan annak nevezhető: Egy fiatal uracskának, ki imádottjának felfogadta, hogy a farsangi mulatságokban nem vesz részt, véletlenségből szivarkájából egy szikra a clackjába került és az tüzet fogott. Szencsére e mulatságos jelenetre Gyermek rendőrmester is nagy gyorsan megérkezett és tudomást vett a meggyült clack historiájáról.

— **A Lloyd-estélyek.** Az aradi Lloyd-társulat második tánczestélye február 22-én a "Fehér-Kereszt" nagytermében tartatik meg. A tánczestély érdekében a rendezőbizottság mindent elkövet, hogy az minden tekintetben az elsőhöz méltó legyen.

— **A buttyini bárlól.** Nagy-Buttyinból írja rendes levelezőnk: A "Korona" szálló termében folyó hó 5-én zártkörű tánczestély tartott, mívárosunk szépitésére szánva a tiszta jövedelmet. A tánczerem gyönyörűen volt díszítve és fényesen kivilágítva, mi a rendezőlegy bűző fáradozását igazolja. A tánczestélyre díszes közönség jelent meg, a négyest harmincz pár tánczolta; és csak reggel felé távozott, a legjobb emlékeket vivén magával, mert a rendezőség méltó figyelemmel és buzgalommal igyekezett mindenki kielégíteni. Jelen voltak a s z o n y o k: Boros Lajosné (Gurahonczról), Dunka Jánosné, dr. Fekete Jozsefné, Grünwald Ignácné, Geiringerné (Alcsillról), Ilika Jánosné, öz. Jandó Lászlóné, Klein Fülöpné, Künszler Vilmosné, Künszler Gyuláné, Lakatos Antalné, Németh Elekúé, Papp Miklósné (Almásról), öz. Popovics Mária, Popper Ignácné, Roth Henrikúé, Sztráva Miklósné s még többen. L e n y o k: Barts Róza, Boros Ilona (Gurahonczról), Grünwald Fáni, Klein Eszter, Lakatos Ninuska, Marmorstein Józsa, Németh Ilona, Róth Zseni s még többen. — Felülítettek: havtani Deutsch Bernát nagybirtokos ur 10 frtot, Ament Antal birtokos ur 1 frtot. Hogy azonban a ezélvábet jótékony célra menynyi a tiszta jövedelem, csak ke-sőbb fogja a rendezőség kimutatni.

Szerkesztői üzenet.

— **Az én szerelmem.** Egy kis türelmen kérjük, mert több kiváncsi érdekes társunk vártja e napokban a balasztatlan közlést. Lehet azonban, hogy még e hét utolsó napjaiban megkezdjük az új cyclust. Szívesen vennők azonban, ha legalább péntekig a cyclus II-ik számát is beküldené.

KÖZGAZDASÁG.

Az uj-aradi takarékpénztár közgyűlése.

Uj-Arad, febr. 6.

— Saját tudósítónkól.

Jelen voltak: Hruzek Béla, Herold Alajos, Haan Alajos, Andrassy Gusztáv, Kutsuba József, Winter Adolf dr., Wadowsky Gusztáv, Humann Otó, Bing Ede, Hussbaum Adolf, Klug Miklós, Paradeisz Lórincz, Berthe György, Martini Mátyas, Lux Károly, Frank András, Reisz Lórincz, Hartmann Lórincz, Kohn Károly, Foltsek Károly Ifj., Wapfner György, Merly Alajos, Hartmann András, Lambert Ferencz, Ludwig Alajos, Schorch Márton, Orth Gyula, Rittich Antal dr., Rorbura Manó, Pfeiffer Péter.

Hruzek Béla közszeretetlen álló igazgató elnöklete alatt a közgyűlés délelőtt 10 órakor megnyitottat 149 részvény képviselő 80 részvényes jelenlétében. Elnök meleg szavakban üdvözli az egybegyűltek és a jegyzőkönyv hitelesítésére W a d o w s z k y Gusztáv

táv és Rittich Antal dr. választott meg. A jegyzőkönyv vezetésére Winter Adolf dr. kérésre fel. Miután felolvastatták az igazgató és felügyelő bizottság jelentését, melyek helyesleg tudomásul vették és jóváhagyatták az ezekben javaslatban hozott nyelvényt felosztására nézve következő határozatot hozták: A mérlegben kimutatott 13,798 frt 87 kr. tiszta nyereséményhez hozzávéve az 1885. évi áthozatalt 568 frt 54 kr. és a leirtakból befolyt 152 frt 84 kr., összesen 14,520 frt 5 kr. összeg a következő felosztásra nyerjen és pedig kamat és felülosztalékra részvényenként 18 frtjával 900 frt, 10% tartálékulapra 1202 frt, 15% az igazgatók, igazgató-tanács, felügyelő-bizottság és hivatalnokknak, mint jutalék 1808 frt, 5% a tisztviselők nyugdíjalapjára 801 frt. Külön tartálékulapra 1000 frt. Jutalékok és jótékony célokra 300 frt és átvitel címén jövő évre 614 frt 5 kr.

Steiner Frigyes elhalálozott igazgató-tanácsos helyébe megválasztott N. v. Vilmos a takarékpénztár érdemes tagja. Szóba került, hogy a takarékpénztárnak félrészvények birtokosai kérsenek fel, hogy az év végei félrészvényeiket egész részvényekkel cseréljék ki. Ludtványot tartott, hogy az intézet pénztára 2-ik számú szelvényt 18 frt értékben váltssa be. A félrészvények után lebélyegzés mellett 9 frtot fizessen. Több tárgy nem lévén, a közgyűlés véget ért.

Vegyes közlemények.

Szociális.
(Február 7.)

(B.) Készítési nagyban 26. kicsinyben 26.50 hordó nélkül, per 100 liter %.

Budapesti gabonázada.
(Február 7.)

Gyenge vételkedv, csupán 8000 mm. forgalom, igen gyenge árak között váltakozott. Tavasz buza 9.20-9.21, új buza 8.90-8.91 új tengeri 6.28-6.30, tavasz zab 6.86-6.87, káposzta-repce 11.35-11.40.

Budapest, február 7. (A z. A r a d i Közlöny" eredeti távirata.) A budapesti tőzsdé zárlati árfolyamai: Magyar aranyárak 96.60, magyar papírárak 86.80, magyar hitelbank 280.50, osztrák hitelbank 273.—, London 128.—, Páris 60.45.

Hivatalos árfolyam

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1887. év február hó 7-én.

Magyar aranyárak 6 sz.	95.80
Magyar aranyárak 4 sz.	95.80
Magyar papírárak 6 sz.	86.80
Magyar papírárak 4 sz.	86.80
Magyar hitelbank	280.50
Magyar vasúti kölcsön	145.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1. kib.	95.50

Magyar keleti vasúti államkötvény 2. kib.	115.50
Magyar keleti vasúti államkötvény 3. kib.	102.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	102.50
Magyar földterhermentesítési kötv. záradék	102.50
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény	102.50
Temes-bánati földterhermentesítési kötv. zár.	102.50
grólyai földterhermentesítési kötvény	101.50
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötv.	—
Magyar szőlőüzemelési kötvény	97.50
Magyar nyeresémény-sorsjegy-közlés	115.50
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	119.—
Osztrák járadék papírban	77.25
Osztrák járadék ezüstben	78.75
Osztrák járadék aranyban	108.50
1860-iki osztrák államosorjegy	131.—
Osztrák-magyar bankrészvény	940.—
Magyar hitelbankrészvény	280.—
Osztrák hitelintézeti részvény	272.80
Ja. és kir. arany	6.05
Észt	—
20 frankos arany (Napoleonidur)	10.11
Német birodalmi márká	62.10
London (8 havi váltókért)	129.—
20 markos	12.60

IDEGENEK NEVSORA.

(Február 7.)

Fehérkereszt-zsalló Eugen László, birt. Bpest. Laszka Ferencz, birt. Histran. Seifelder N. főmérnök. Bpest. Wagner Antal, ügyvéd, Bpest. Ábránovits N. nőszt. Temesvári. Köszler Jakab, sütt. Makó. Markovits N. Kux József, Stern Ignác, Krausz N. Király N. Spitzer Mór, utazók. Bpest. Jánik N., Fur Alajos, utazók, Bécs.

Tücherer-zsalló. Markovits Iván, vasúti tiszt, Budapest. Nádor-zsalló. Sugár Béla, Maly Gede, birt. Kovácsbáza. Kolouch N., főhadnagy, Szabadka. Guttman N. birt. Arad. Venczel József, utazó, Bpest. Walter Ignác, utazó, Bécs. Három király-zsalló. Bozsnák Imre, birtokos, Holdmezés. Petrovits Szvetozár plébános, Temesvár. Steiner Róbert, Luszitig N. keresk. Battonya Freund Dávid, birt. Kis-Iratos. Balog István, birt. Kis-Iratos. Barbusescu Emanuel, közsegi írnök, Román-Kecsa.

Arad városi színház.

Folyó sz. 129. 17-dik bérletűznet.

Kedd, 1887. február hó 8-án:

A baletársaság elbadása.

1. „La cosmopolitana.” (Pas de cinq.) tánczóják: Walter, Frederic, Ausner, Müller, és Novotny kis-asszonyok.

COX és BOX.

Bohózat 1 felvonásban.

Személyek:

Box János, nyomdász — Boránd Gyula. Cox Jakab, kalapos — Makó Lajos. Bozner asszony — Váczy Vilma.

Ezt követi:

1. „John és Tom, a két jockey.” tánczóják: Frederic és Walter kisasszonyok.

2. „Grand pas de deux.” tánczóják: Zimmermann G. első baletánczos és Oehlschlager Alfréd baletmes-ter és első baletánczos.

Utánna:

A jól örzött kis leány.

Vigjáték 1 felvonásban.

Özvegy Döry báróné — Siposné. Bertha, leánya (hét éves) — Krecsányi Vera. Miska, vadász — Boránd Gyula. Mari, szobalány — Závorsky Teréz. Huszárbíró — Gyöngy Alajos.

VEGÜL:

Az ugráló kőrő.

Balet 1 felvonásban

Személyek:

Walter asszony — Franóis k. a. Zerkla, leánya — Zimmermann Guiseppina k. a. Joseph Zerkla kedvese — Walter Agnes k. a. Salterello, az „ugráló kőrő” — Oehlschlager Alfréd ur.

Kezdeté 7, vége fél 10 órakor.

Holnap, szerdán, bérletfolyásban, e színpadon előzör:

A királyfogás.

Operette 3. felvonásban.

Felelős szerkesztő és kiadó:

HINDY ÁRPÁD.

111/887. sz.

117—1.1

Arverési hirdetés.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagylaki kir. bíróság 354/881. sz. végzése által a pecakai kir. kincstári uradalom felperes javára, Nagylak m. város ellen 2225 frt 4 kr. tőke, ennek 1880. évi február hó 15-ik napjától számítandó 5 százalékos kamatai s eddig összesen 1 frt 20 kr. perkoltság követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1750 frta becsült 3 ló, lószerszám, 3 kocsi, 2 Wertheim-cassak, 1 mmáza 4 tüzi fecskendő és 4 vizi-hordóból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 3885/1886. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Nagylak m. város házában leendő eszközössége **1887. febr. 28-ának d. e. 9 órája** határidőül kinteztik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagylakon, 1887. január 31-én.

Kriszán Fülöp, kir. bir. végrehajtó.

Kiadó lakás.

Petőfi-utca 10. sz. a.

3 1/2 szoba, konyha, étés- és fakamra, padlás és pinche f. évi május 1-étől haszonbérbe adatik. 121—1*

Értekezhetni ugyanott a házmesternél, vagy Kossuth-utca 52. sz. a. Barkó Ferencznél.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

83472. szám. C. II.

Hirdetés.

Tisztelettel értesítik a t. cz. szállító közönség, hogy az 1885. év december 1 óta fennálló és a reexpeditio kedvezményének a Budapesti fővárosi kőraktárakban, valamint a szab. osztr. magyar államvasut társaság budapesti tárházában való alkalmazására vonatkozó határozmányok 6-ik lapján található 7-ik pontnak 9-ik és 10-ik bekezdése vagyis annak a) és b) pontja, jelen hirdetés megjelentése napjától számítandó harmadik naptól kezdve a következő szövegezt nyeri, és pedig:

a) a származási állomástól Budapestig szóló eredeti feladási vények és fuvarlevelek, az előbbieken, azaz a feladási vényeken a b) alatt megjelölt okmányok szerint továbbított küldeményekkel való azonosság ugy az illető tárház, valamint a budapesti állomás vagy raktárfőnök részéről bizonyítottatik.

b) a Budapesttől a rendeltetési állomásig szóló eredeti feladási vények;

Figyelmeztetjük végül a t. cz. szállító közönséget, hogy a reexpeditio kedvezménynek visszatérítés útján való alkalmazása iránti kérvényeit a meghatározott módon felszerelni sziveskedjék, mivel másként vagy hiányosan felszerelt kérvények nem fognak tekintetbe vétetni.

Budapest, 1887. február 3.

Az igazgatóság.

Az 1885. évi országos kiállításon nagy eredménnyel kitüntetett: **Verseny és kivitelképességért, nagyban termelés és fontos javításért.**

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertára s művegyészi laboratoriuma

ARAD, Szabadságtér 1-ső szám.

A PO-HO

Chinából hozzánk származó gyógyszer rövid idő alatt Európaszerte híressé lett s orvosi körökben is feltűnést keltett azon hatalmas erejénél fogva, melylyel az eddigi gyógymódokkal a legtöbb esetben dacoló betegségek, mint migrain vagy feledalu fejfájás ideges fogfájás, fejszába, sőt meg a gyomor-zsába és egyéb idegbajok is — vele gyorsan és kiváló sikerrel gyógyíthatók.

Használati utasítás: Ujhegygyel 1—2 cseppet kell dörzsölni a szert, a mint az ideges fájdalom itt vagy ott mutatkozik erősebben, a homlokon vagy balántékon migrain esetében; az arczsonton arczszábnál; fejtetőn vagy tarkon egyéb fejfájásnál; az állkapozán ideges fogfájás esetében, a gyomor-ajon gyomorzsábnál, vagy hystericus hányingerül.

A Po-Ho különben is igen illő essentia lévén a bekezt helyeken az ellilnást gyenge zgetés által elősegíthetjük, mi a hatást fokozza. Mivel ellilnása közben a szem könnyezésre ingerli, czélszerű azt ilyenkor behunyni.

A legkomolyabb bécsi orvosi szaklap a „Wiener medizinische Wochenschrift” a Po-Ho felől következőleg nyilatkozik:

„A Po-Ho itt orvosi, valamint a közönség körében valóságos feltűnést okoz. Hatása migrain, fejfájás és neuralgia esetében valóban meglepő, 1—2 csepp a fájdalmas helyre bedörzsölve elegendő a fájdalom azonnali csillapítására. Ezen gyógyszer sokszoros tapasztalás után a legmelegebben ajánlható.”

Ára egy kis üvegnek 85 krajczár.

29—8* Kapható Aradon:

Rozsnyay Mátyás, gyógyszertárban Szabadságtér 1-ső szám.

9—3 2

Arverési hirdetés.

Monyoró község erdejéből a tekint. megyei főv ny hatóságnak 421/886. számú határozatával kihasználni engedélyezett

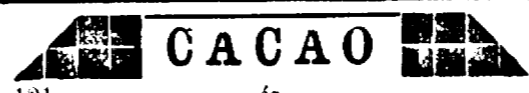
400 darab fa

folyó évi február hó 15-én, d. e. 10 órakor Monyoró község házában 1650 frt kiküldési árral a legtöbbet ígérőnek készpénz. lefizetése mellett nyilvános árverés útján eladtni fog.

Mely árverésre a venni szándékozók tisztelettel meghivatnak azzal, hogy a feltételek — addig is — a bokszei körj-gyózi irodában bármikor betekinthezők.

Kelt Monyorón, 1887. január hó 31-én.

Bognár Károly, Körjegyző. Kujedán Petru, bíró.

CHOCOLADE

VICTOR

SCHMIDT & SÖHNE

melyek az első bécsi konyhaművészeti kiállításon a legmagasabb díjjal, a kitüntetési oklevelek lettek megjutalmazva, csak hatóságilag beiktatott végjegyzet és czegünk aiat valók. Kapható minden hírneves kereskedő urnál és csomagkereskedőknél. Aradon

ELIAS ARMIN urnal.

Vidékre postai útvánvételkel küldetnek szet. Victor Schmidt & Söhne.

es. kir. orsz. enged. gyárosok. Gyár és központi székhelyük Bécs. V. Allee-gasse, Nr. 48. (a déli vasut ma. 1.)

Siegl János és Társa vászongyárosok főraktára. Farsangi idény. Felhívjuk a t. cz. közönség figyelmét dusan berendezett raktárunkra: Atlaszok, tarlatanok, legújabb divatu franczia gazé-ek, szines plüchek, továbbá **BÁLI BELÉPŐK,** és különleges művirágok, disztollak és legyezők, a legolcsóbbtól a legfinomabbig, szokott olesó áron 3—12 74. Rosenblüh H. és társánál ARADON, SZABADSÁGTÉR. MINTÁKKAL SZIVESEN SZOLGÁLUNK. Ruhák teljes elkészítését vállaljuk. Selyem bárszonyok minden színből, Női fehérművek és választékban.

Felhivás.

A népfelkelésről szóló 1886. évi XX. törvények 9. §-a akként intézkedik, hogy a népfelkelők tisztjeit magyar állampolgárok közül ö császári és királyi apostoli Felsége nevezi ki, a honvédelmi miniszter előterjesztésére, aki azokat már béke idejében évről-évre kijelöli.

Mielőtt a népfelkelők rendező összeírása fogantatottatné a honvédelmi miniszterre nézve 3y fontos, mint szükséges hogy általános áttekintést nyerjen azon állampolgárok előtt, akik a felállítandó gyalog és lovas osztályoknál tiszti helyek betöltésére annak idejében számításba vehetőek lesznek.

E tekintetben a honvédelmi miniszter a népfelkelési kötelezettségnek alávetett volt tisztekre (beleértve a hadbírákat, orvosokat) kezelő, illetleg csapat-számvervő tiszteket is), továbbá a volt tiszthelyettesekre és hadapródokra, kik rendfokozatukról, illetleg hadapródi kitüntetésükről akár 12 évi vedkötelezettségük teljesítése után, vagy bármi más nem kényyszerítő indok folytán önként leköszöntek, nemkülönben a volt egyesyes önkéntesekre, valamint katonai szolgálatban nem állott oly állampolgárokat számít, kik kifogastalan jellemű és műveltségűek, társadalmi állásoknál és nyilvános tekintélyűknél fogva népfelkelési tiszti helyek sikeres betöltésére alkalmasoknak íg-rkeznek.

A honvédelmi miniszter az itt megjelölt minőségű állampolgárokat annál inkább számít, minntán saját jól megfontolt érdekükbe fekszik, hogy a népfelkelés felhívása esetében az alakítandó népfelkelési csapatoknál inkább tiszti helyeken, mint rendfokozat nélküli köznépfelkelők gyanánt alkalmaztassanak. Minthogy azonban e város területén tartózkodó állampolgároknak előleges tájékozás czéljából megkövetelt hivatalos összeírása egyelőre, t. i. az épen kiadás alatt levő „Népfelkelési törvény” végrehajtási utasításra vonatkozó intézkedések rendszeres, tehát huzamosabb időt igénybe veendő fogantatásáig jelentékeny nehézségekbe ütközik, ennélfogva bár jelentkezése a törvény értelmében ez idő szerint meg senki nem kötelezhető — mégis az illető egyének érdekében fozszik, hogy a jelzett czéjből önként jelentkezzenek.

1. Tájékozásul megjegyeztetik, hogy a népfelkelés kötelezettsége alá esik minden honpolgár, ki akár az általános, akár csak a népfelkelési szolgálathoz szükséges vedképességű bir és sem a hadsereg, hadtengerészet vagy pottartalék, sem a honvédség állományához nem tartozik, azon év elejétől fogva amelyben 19-ik életévét betölti, azon év végeig, amelyben 42-ik életévét meghaladta.

Azon honpolgárokat nézve pedig, kik a hadsereghez, hadi tengerészethez, 1868. évi XL. t. cz. 20 §-a alapján 19-ik évek betöltése előtt, önkéntesen léptek be, a népfelkelés kötelezettsége kiterjed az 1868. évi LX., illetve az 1882. évi XXXIX. t. cz. körülrít 12 évi vedkötelezettség lerovása után közvetlen következő még 10 évi időtartamra.

Enhez képest felhivatnak mindazon e város területén általánosan tartózkodó és a népfelkelési kötelezettségnek alá vetett állampolgárok, kik mint volt tisztek, tiszthelyettesek, hadapródok és egyévi önkéntesek, továbbá kik mint a katonaságnál ugyam nem szolgált, de általános műveltségű, megfelelő társadalmi állású és tekintélyű egyének, a népfelkelés felhívása esetében tiszti minőségben alkalmaztatni ohajtanak, miszerint ez iránt f. évi február hó 20-ig Arad szab. kir. város törvényhatóságának a város házában levő katonaiügyi osztályánál jelentkezzenek, megjegyeztetvén, hogy a kezdetben idézett törvényes határozat alapján a jelentkezőknek népfelkelési tiszti helyekre való előjegyzése a honvédelmi minisztert illeti meg.

Azon czéjből, hogy a tiszti, tiszthelyettesi vagy hadapródi minőségben nem szolgált jelentkezőknek alkalom nyulassék a népfelkelési tiszti minőségben őket megillető kötelmekkel elméletileg és gyakorlatilag lehetőleg megismerkedni, a honvédelmi miniszter az általa kijelölendő azon jelentkezők számára, kik csapat-szolgálatra beosztathatók lesznek, külön rövid tartamú tanfolyamot fog összeállítani, és az abban önként résztveteket, kik megfelelnek, csapat-tiszti alkalmazásra előjegyzésbe vétetni.

A jelentkezők által a jelentkezés alkalmával személyesen vagy írásban a következő adatok lesznek közölendők, és pedig:

1. a jelentkező neve.
2. születési éve.
3. állandó tartózkodási vagy lakhelye.
4. polgári foglalkozása.
5. esetleges kívánsága, a népfelkelésnél való alkalmazására beosztásra nézve.
6. a felavatásuk (besorozásuk) és esetleg a közös hadsereg tartalékából, állományából, a honvédséghez való áthelyezésük, továbbá a hadseregből vagy honvédségből kilépésük (végelbocsátásuk) éve.
7. a közös hadseregben, vagy a honvédségnél (csendőrségnél) a kilépés (végelbocsátás) alkalmával viselt rendfokozat, valamint a csapattest, hatóság, intézet, stb., melynél az illető szolgált.

Remélhető, hogy ezen, a népfelkelési tiszti állás elnyerése után törekvő állampolgárok érdekét oly közelről érintő ezen felhívásra minél szamosabban jelentkezni fognak. Arad, 1887. évi február hó 7-én.

A városi tanács.